

Velayet-i kübrada keşif ve keramet pek görülmüyorsa, neden büyük zatlarda keşif ve keramet en üst seviyede görülmüştür?

Üstad Hazretleri böyle büyük zatlarda görünen kerametleri **ikram nev'inden** kabul ediyor. Yani bu harika halleri kerametten ziyade ikram tabiri ile izah ediyor.

Tasavvufta velayet makamlarına ulaşmak ve nefsi terbiye etmek için tasavvuf büyüklerinin tayin ve tesbit etmiş olduğu birtakım usuller ve yollar vardır. Uzun ve meşakkatli bir zamandan sonra kalb tekemmül edip Allah'a teveccüh eder ve marifet kazanır.

Bu terbiye şekli hem uzun hem de meşakkatli olduğu için, Allah manevî seyirde olan müride yardım ve teşvik olması için bir takım ezvak ve kerametler ikram ediyor. Yani o harikalar ve manevî lezzetler o yolculuğu hem hafifletiyor hem de cazip hale getiriyor. Bu seyr ü sülukte mücahede ve meşakkat olduğu için, sâlik yanılıp kerameti asıl maksad ve gaye yerine koyabilir, ezvak ve kerameti kendi mücahedesinin bir neticesi olarak düşünebilir.

Diğer bir husus, keramet, ekseri olarak bu manevî seyrin bir ölçüsü haline geldiği için, yani velayet yolculuğunun bir kaidesi olduğu için, insanlar bu noktada şu zanna düşebiliyor: "Ben bu manevî seyri yaparsam keramete ulaşırım." Bu da ister istemez keramet ile gayret arasında bir münasebet meydana getiriyor. Ama ikramda bu münasebet yoktur. Zira ikram tamamı ile Allah'ın bir ihsanı ve ikramı ile ortaya çıkar. Kulun bu ikramda bir mücadele ve beklentisi olmadığı için, sahiplenmesi de mümkün değildir.

Velayet-i kübra makamında, keramet ve harika haller az bulunur. Keramet ve keşif gibi haller ekseri olarak **velayet-i suğra**, yani küçük velayet makamı olan tarikat ve tasavvuf ehlinde görülür. Bu yüzden keramet ve keşif gibi haller, büyüklüğün ve Allah'a yakın olmanın mikyası ve ölçüsü değildir. Nitekim sahabeler arasında keramet gibi haller çok az görülmüştür. Halbuki **en büyük bir veli en küçük sahabeye yetişemez.**

Ama ikram nev'inden büyük velilerde ve Nur talebelerinde de kerametler görülebilir. **ikram, tamamen insanın iradesi haricinde mazhar olduğu harikulade haller olduğu için**, izharı, yani gösterilmesi tahdis-i nimettir. Çünkü Allah'tan olduğu bilinir ve öylece anlatılır. Bu sebeple fahir ve gurur gibi manevî tehlikeler bulunmaz. Ama tasavvuf berzahında meşakkat ve çile bu kerameti kesbî kılıyor ve ikramlık makamından çıkarıyor. Hâsılı, **keramet** ile **ikram** farklı şeylerdir.

Üstad Hazretlerinin şu izahı meseleye ışık tutar mahiyettedir:

"ALTINCI SEBEP: Sözlere telifi vasıtasıyla Kur'ân'a hizmetimize bir mükâfât-ı âcile ve bir vasıta-i teşvik olan inâyât-ı Rabbâniye, bir muvaffakiyettir. Muvaffakiyet ise izhar edilir."

"Muvaffakiyetten geçse, olsa olsa bir ikram-ı İlâhî olur. İkram-ı İlâhî ise, izharı bir şükr-ü mânevîdir."

"Ondan dahi geçse, olsa olsa, hiç ihtiyarımız karışmadan bir keramet-i Kur'âniye olur. Biz mazhar olmuşuz. Bu nevi ihtiyarsız ve habersiz gelen bir kerametın izharı zararsızdır."

"Eğer âdi kerâmâtın fevkine çıksa, o vakit, olsa olsa Kur'ân'ın i'câz-ı mânevîsinin şuleleri olur. Madem i'câz izhar edilir; elbette i'câza yardım edenin dahi izharı, i'câz hesabına geçer. Hiç medar-ı fahir ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükrandır."⁽¹⁾

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Yedinci Risale.](#)